

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Samuelis De Cocceji, Henr. Fil. Sacrae Regiae Majestatis
Borussicae Magni Cancellarii, A Consiliis Sanctioribus
Status Et Rei Bellicae, Ordinis Nigrae Aquilae Equitis Etc.
Jus Civile Controversum Ubi ...**

Opus Ad Illustrationem Compendii Lauterbachiani ...

Cocceji, Samuel von

Lipsiae, 1766

LIB. XX. TIT. II. In Quibus Causis Pignus Vel Hypotheca Tacite Contrahitur.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9050

qui solvit debitum, ante solutionem cedi sibi actiones contra correptam propitio jure contendit, at, facta solutione, actiones, quæ semel solutione extinctæ sunt, cedi amplius non possunt. *Vid. infr. tit. de correis &c.*

Varias Doctorem sententias vide apud *Fabr. C. tit. 16. def. 3. Mev. p. 2. Dec. 114. Stryk. in Not. ad Laut. h. Laut. pag. 404. ibique Dd. Alii enim putant Leg. un. loqui de duplici sorte, Legem 11. vero de una sorte & usuris; Alii ajunt, in d. L. 11. pignus sub taxativa particula duntaxat esse contractum; Alii statuunt, Legem unicam derogare Legi 11. Conf. Dn. Berger. Resol. h. q. 3.*

LIB. XX. TIT. II.

IN QUIBUS CAUSIS PIGNUS VEL
HYPOTHECA TACITE CONTRAHITUR.

Qv. I. *An pignus tacitum seu legale recte dividatur in purum & mixtum?*

Laut. pag. 405. verb. est vel purum &c. **N**EGATUR; factumque hominis non efficere pignus, sed saltem esse conditionem, sine qua Lex non conlittuit, demonstravi *tit. prat. ced. q. 4.*

Qv. II. *An tacitum pignus, quod pupillis in bonis tutorum competit, etiam haeredibus eorum detur?*

Laut. pag. 405. verb. non etiam haeredibus. **N**EGATUR, (1) per *L. 42. ff. de Adm. tut.* ubi & ratio additur, quod hoc privilegium non detur ratione causae, sed personae, quae praecipuum meruit favorem. (2) Et cum dotis privilegium non transeat ad haeredes mulieris, nedum privilegium pupilli, quod eo magis personae datur, quo majorem favorem pupillus præ uxore meretur. (3) Accedit *L. 19. §. 1. de Reb. aut. jud.* ibi: *Sedejus successores non habent.* Denique & (4) si esset beneficium reale, daretur etiam fidejussoribus, quod nemini hactenus in mentem venit.

OBJ. (1) *L. 20. C. de Adm. tut.* ubi tutoris bona pro officio administrationis sunt obligata, ergo hoc privilegium bonis coharet, & sic licet pupillus moriatur, tamen bona, hoc onere affecta, oppignorata manent. Quo etiam pertinet *L. un. C. de Rei ux. act.* ibi: *quemadmodum in administratione rerum pupillarium &c.*

RESP.

RESP. Quæ consequentia? bona tutoris pupillo sunt obligata, ergo privilegium pupilli est reale, & datur causæ: Nam hic ipse favor, quod bona tutoris sint obligata, est personalissimus, & cum persona hoc jus in re interit, eodem modo, uti usufructus, qui bonis inhæret, cum persona exstinguitur. Ita privilegium dotis ratione bonorum competit, nec tamen est reale, sed personale.

OBJ. (2) Quod pignus sit jus in re, & afficiat ipsa bona: Sed

RESP. ut ad Obj. (1) afficit scil. rem ipsam in favorem pupilli, quo cessante, uti cessat in hæredibus, non amplius afficit rem, sed pignus exstinguitur. Licet ergo pignus in rebus sit, uti subiecto, uti & dos, tamen non ratione rerum, sed personæ datum est.

OBJ. (3) Quod privilegia minorum etiam transeant ad hæredes exemplo restitutionis in integrum &c. *L. 18. §. f. L. 19. ff. de Min.*

RESP. Verum de illis, quæ causæ dantur, uti restitutio in integrum. *Vid. sup. L. 4. tit. 4. q. 8. & L. 1. tit. 4. q. 3.* Non vero quæ personæ dantur, ut pignus tacitum. *d. l. 42.*

OBJ. (4) *L. 33. §. 2. ff. de Adm. tut.* ubi eadem electio, quæ pupillo competit, etiam conceditur ejus hæredi.

RESP. Hæc electio non est privilegium personæ, sed causæ concessum.

INSTAT (5) *Dn. Berger. resol. h. t. q. 1. nostram Legem 42. Et 19. lo.* qui de privilegio, adeoque de jure, quod personæ cohæret, hypothecam vero ad hæredes transire, quia bona tutoris manent tacita hypotheca affecta.

RESP. (1) *Dd. LL.* agunt de præferentiæ privilegio, scil. quo pupillus, non ejus hæres, præfertur aliis creditoribus; quæ præferentia oritur ex tacito pignore, adeoque vi tacitæ hypothecæ. (2) Jam ante dictum est, ex eo, quod tacitum hoc pignus ex personalissimo pupilli favore afficiat tutoris bona, non inferri, idem pignus etiam aliis competere, in quibus favor ille cessat, ut in hærede.

Atque nostram sententiam defendit *Laut. pag. 405. ibique Dd. Coler. Dec. 274.* Dissentit *Dn. Berger. in Resol. h. q. 1. Stryk. in Not. h. t. Struv. §. 15. h. ibique Evol.*

Qv. III. *An, si bonis curator datus est, absenti in hujus bonis tacitum pignus detur?*

NEGATUR; (1) Quia hoc privilegium taciti pignoris non datur ratione causæ, sed personæ, *l. 42. ff. de Adm. tut.* quæ ob imbecillitatem

Laut. pag. 405. verb. Neque in bonis curatoris &c.

cillitatem ingenii vel ætatis &c. res suas administrare nequit: secus ergo, si curator non personæ, sed bonis datur, uti (2) hæc quoque differentia expresse ita statuitur in *L. 22. §. 1. de Reb. aut. Jud. possid.* ibi: *Sed si bonis curator datus sit, vel absentis, vel ab hostibus capti &c. non oportebit privilegium dari, non enim in eadem causa est.*

OBJ. Quod tales curatores comparentur tutoribus in *L. 33. in fin. de Furt.* ibi: *Quod in tutore scriptum est, idem est in curatore adolescentis, ceterisque curatoribus.* At pupilli habent tacitum pignus in bonis tutorum.

RESP. (1) Non agitur ibi de privilegio pupilli, personæ concessio, sed de effectu furti, quod committi dicitur tam a tutore, contractante rem pupilli, quam a curatore, auferente rem absentis: Adeoque (2) non quidem comparantur ratione prælationis, *d. l. 22.* sed tamen rite comparatio instituitur ratione obligationis, quæ ex administratione oritur. Nam uterque eadem integritate bona sibi commissa administrare, & iisdem actionibus malitia utriusque coerceri, indeque actio furti tam contra curatorem, quam contra tutorem contractantem rem pupilli vel absentis dari debet.

Conf. *Laut. pag. 405. ibique Berl. & addatur Dn. Berger. Resol. h. q. 2. ibique Carpz. Dec. 135.*

Qv. IV. *An tacitum pignus detur pupillis in rebus, eorum pecunia emtis?*

Laut. pag. 405. verb. (2) pupillis. AFFIRM. si tertius emat, *L. 7. pr. Qui pot.* etsi is quoque pupillus sit. *L. 3. de Reb. eorum.* At si ipse tutor sibi emit, tunc pupillus acquirat in re illa dominium utile, & sic nec opus est pignore. Atque de hoc casu loquitur textus obstant in *L. 2. Quond. ex fact. tut.*

Hoc ita de pupillis verum est, at aliud obtinet in rebus, pecunia majoris emtis. In his enim major non habet tacitum pignus, nisi id specialiter sit conventum, *L. 17. C. de Pign. L. 7. C. Qui pot. in pign.*

Conf. *Laut. pag. 405. ibique Dd. & Dn. Berger. in Resol. h.*

Laut. pag. 406. verb. in bonis debitorum propter onus &c. Qv. V. *An etiam civitates & corpora in bonis debitorum propter onus publicum tacitum pignus habeant?*

AFFIRM. Quia civitates minorum jure utuntur, *L. 4. Quib. ex caus. maj. L. 3. C. de Jur. reip. Sand. lib. 3. tit. 12. def. 1.*

OBJ. *L. 2. C. de Jur. reipubl. L. 37. de Reb. aut. jud. possid.* ubi dicitur, quod civitati non competat, nisi concessum ei sit.

RESP.

RESP. Est concessum, quia minorum jure utuntur: quin & jure fisci id eis est concessum; quod omnes fere civitates habent.

Neque id saltem verum est de oneribus ordinariis, quæ ipso jure imposita sunt, sed etiam de extraordinariis; quia textus generaliter loquuntur, cum ea tamen differentia, quod pignus in his non incipiat, nisi ex quo indicta sunt. In genere enim pignora tacita incipiunt ab initio obligationis seu ejus negotii, unde obligatio principalis nascitur, *L. 6. §. f. C. de Bon. quae lib.* Cum pignus non sit, ubi debitum non est.

Qv. VI. *An Fisco etiam propter pœnam in bonis debitorum tacitum pignus competat?*

NEGATUR: In his enim cessat favor, *l. 17. l. 73. ff. de Jur. fisci. Laut. pag. 406. verb. non etiam ob del.*
 OBJ. Quod fiscus semper pignus habeat, *l. 46. §. 3. ff. de Jur. fisci.*

RESP. Exceptio est in pœnis, adeo, ut fiscus ne quidem concurrat cum chirographariis. *tot. tit. C. Pœnis fiscal. creditores præferri. d. l. 17. Et d. l. 73.*

Qv. VII. *An sponsæ quoque tacitum pignus competat in bonis sponsi?*

AFFIRMATUR; etiam sponsæ de futuro, nedum de præsentis; *Laut. pag. 406. verb. non etiam sponsæ &c.*
 quia in *L. 74. ff. de Jur. dot. Et L. 17. §. 1. de Reb. aut. jud. poss.* expresse privilegium sponsæ tribuitur, quæ vero jure Civili non fuit, nisi de futuro. (2) Ratio privilegiorum dotalium est, ne fœmina sit indotata, eadem vero ratio obtinet in sponsa. Quod (3) eo magis verum est in sponsa de præsentis, quæ ab uxore non differt. *L. 30. ff. de Reg. Jur.*

OBJ. (1) Quod tantum personalia privilegia sponsæ tribuantur, *d. l. 74. ibi: privilegium, quod inter personales actiones vertitur, & d. l. 17. ubi de privilegio prælationis in concursu creditorum agitur.*

RESP. Tunc temporis aliud privilegium dotis non fuit, sed Justinianus demum hoc ipsum privilegium personale vertit in reale in *L. fin. C. Qui pot. in Pign.* Cum ergo Imperator nihil aliud mutaverit, quam ut privilegium vetus sit reale, sequitur, hoc privilegium, quod hodie reale est, competere omnibus illis, quibus olim

olim personale datum fuit: Nam (1) quoad personas nihil mutavit Justinianus, sed saltem quoad qualitatem, fecit enim, ut privilegium reale esset, non ut non iisdem casibus competeret. (2) Alias deficeret sponsæ omne privilegium, etiam personale, quia hoc sustulit Imperator, voluitque, esse reale. (3) Atque ita ipse Imperator infert in *d. l. fin. §. 1. ibi: Cum enim in personalibus actionibus &c. tali privilegio utebatur res uxoria, quapropter non in hypotheca hoc mulieri etiam nunc indulgemus beneficium.*

OBJ. (2) Quod neque dos, neque dotis privilegia sint, ubi nuptiæ non sunt. *L. 3. L. 68. L. 74. ff. de Jur. dot.*

RESP. (1) Verum hoc est quoad jura mariti; At pignus hoc non tantum pro dote vera datur, sed & pro eo, quod dotis nomine futuro marito datur. Ex eo enim incipit obligatio ad restituendum.

RESP. (2) Certum est, privilegium dotis personale sponsæ datum fuisse, etsi nondum essent nuptiæ: quidni ergo beneficium reale? Scilicet hoc non doti, vel nuptiis, sed actioni dotis concessum, quod competit, quoties conjugii causa aliquid datum est, & hinc incipit ab ipsa datione in dotem, inde enim oritur actio ad repetendum.

OBJ. (3) Quod ratio *d. l. fin.* in sponsa cesset, ibi enim uxori datur privilegium, quia corpore & substantia & omni vita sua maritus fungitur, quæ omnia secus sunt in sponsa.

RESP. Imo hæc non est ratio sola vel adæquata, sed (1) ratio generalis est favor publicus; nam publice interest, mulieres dotes salvas habere, propter quas nubere possunt, *l. 2. ff. de Jur. dot. add. l. 18. in fin. de Reb. aut. jud. possid.* quæ ratio æque ad sponsas pertinet. (2) Alia quoque ratio in *d. l. fin.* allegatur, fragilitas scilicet muliebris, quæ ratio itidem sponsæ communis est. Sed & (3) loquitur Imperator de uxore, tum quia de illa quæstio proposita fuit, tum quia id plerumque fit: Non vero excludit sponsas.

OBJ. (4) Quod privilegia sint stricti juris.

RESP. Verum hoc est, & proinde extendi non debent: nisi eadem sit ratio.

Atque hanc sententiam tuentur *Beuth. & Mevius apud Laut. pag. 496. Du. Berger. h. qu. 4. Gail. & Carpz. apud Laut. p. 586.*

Qv. VIII. *An etiam ex dote promissa a socero, genero detur tacita hypotheca in bonis soceri?*

AFFIRMATUR: per textum expressum in *L. un. §. 1. C. rei ux. adf.* Laut. pag. 406. verb. *ubi tacita hypotheca ex utroque latere datur, sive ipsæ principales personæ dotem dederint vel promiserint, sive aliæ pro his personæ.* a die promissionis. Atque id pluribus rationibus probat *Carpz. in Dec. 57. n. 8. & 9. Brunn. ad d. l. un. §. 2.*

At hæc tacita hypotheca non præfertur anterioribus expressis, (uti in dote illata,) sed tantum posterioribus, quia dispositio juris hic cessat. *Carpz. d. l. n. 6. 7. 8. & 22. Muller. part. 2. Resol. 77. n. 7.*

Cessat autem (1) tacita hæc hypotheca, si dos in fraudem creditorum constituta sit. *tot. tit. ff. quæ in fraud. Cred.* (2) In feudis: nam hypotheca est species alienationis, alienare autem vasallus absque consensu domini nequit: *Muller. d. resol. 77. n. 9. seq.* Secus igitur in fructibus & commodis feudi, item in inventario, &c. quæ ad allodium pertinent. *Mull. d. l. n. 11. seq.* Secus quoque si dos ut debitum feudale petatur, tunc enim tacita hypotheca, una cum jure retentionis filiabus earumque maritis competit in feudo, etsi dos non sit promissa. *Mull. d. l. n. 12. 14. 20. seq.* Quicquid dissentiat *Carpz. p. 2. c. 46. def. 17.* qui ait filiam dotem ex feudo non accipere in concursu creditorum.

Atque hinc in concursu creditorum gener præfertur omnibus soceri creditoribus hypothecariis, si posteriores sint. *Mull. d. l. n. 6. & 7.* Filia in feudis jure separationis præferuntur fratrum creditoribus, adeo, ut nec liquidare debeant dotem in concursu creditorem fratrum. *Mull. d. l. n. 28. & 29.*

Qv. IX. *An uxori tacita hypotheca competat in bonis mariti etiam ob donationem propter Nuptias?*

NEGATUR: (1) per *L. fin. §. p. C. Qui pot. in pign.* ubi privilegia dotis, scil. tacitum pignus &c. non pertinent ad donationem propter nuptias, additurque (2) ratio differentia, quia in dote datum paterentur feminae, reque sua defraudarentur, hic vero merum lucrum captarent, quod improbat Justinianus in *d. L. fin. fin. ibi: Non enim pro lucro fovemus mulieri.* (3) Tota ratio privilegii dotalis. *Cocc. J. C. P. II. D lis*

lis hic cessat, nam ideo securitati dotis prospicitur, ne mulieres sint indotatae, quales non sunt, etsi ratione donationis propter nuptias non competit tacita hypotheca. Accedit (4) quod privilegia sint stricti juris, nec tacita pignora ultra legem sint extendenda.

OBJ. (1) *d. L. fin. ibi: Et habere inter creditores sui temporis ordinem*; at nullus est temporis ordo, nisi in pignoribus, *L. 6. C. de Bon. aut. jud. poss.*

RESP. Non dicitur in *d. L. fin. §. 1.* quod praerogativam donatio propter nuptias inter chirographarios habeat; hoc enim expresse negatur, & in eo distinguitur a dote in *d. L. fin. §. 2.* Sensus ergo illorum verborum hic esse videtur, quod donatio propter nuptias inter creditores sui temporis, i. e. qui suo tempore & loco veniunt, adeoque inter chirographarios ordinem sive locum habeat, citra ullam praerogativam vel pignus; Non ergo ibi dicitur, quod ordinem temporis habeat, sed quod ordinem, i. e. locum, habeat inter creditores, suo tempore venientes. Sane verba illa ita interpretanda sunt, ut rationi juris convenient; diximus autem ex ratione juris chirographarium debitum, adeoque & illud, quod ex donatione propter nuptias oritur, ordinem temporis non habere. *d. l. 6.*

OBJ. (2) *L. 29. C. de Jure dot. ibi: resque sibi suppositas pro dote Et ante nuptias donatione Et c.*

RESP. Loquitur textus de rebus pro dote suppositis, adeoque de expressa hypotheca.

OBJ. (3) *Nov. 97. c. 6. §. 1. pr. ibi: Cum etiam antenuptialis donationis res vindicare etiam constante matrimonio dederimus ei Et c.*

RESP. Vindicatio haec non oritur ex jure aliquo pignoris, sed Domitii, quod in uxorem per hanc donationem transfertur: Nam ideo in rem actio uxori competit. *Auth. Promissa. C. de Bon. ant. nupt.*

Atque hanc sententiam defendit *Bachov. de Pign. l. c. 10. n. 3.* Dissertit *Laut. p. 406. Struv. h. th. 14.* ibique *Evol.* ubi de praxi.

Qv. X. *An uxor ratione paraphernalium tacitum habeat pignus?*

Laut. pag. 406. verb. (4) in paraphernalibus Et c. AFFIRM. per *L. fin. de Pact. conv.*

OBJ. Quod ibi agatur de casu singulari, si nomina paraphernalia maritus exegerit.

RESP. Cum tantum quaesitum fuerit de eo casu, non potuit Imperator de omnibus paraphernalibus disponere, sufficit autem, quod

quod nulla sit ratio differentiae in reliquis; Accedit, quod generalis ibi sit ratio, *ne ex mariti malignitate vel desidia aliqua mulieri accidat iactura*, Struv. h. th. 14. qui metus in omnibus paraphernalibus obtinet, cum maritus eorum sit legitimus administrator, l. 8. L. fin. C. de Pact. conn.

Qv. XI. *An uxor ratione bonorum receptitiorum tacitam hypothecam habeat in bonis mariti?*

NEGATUR: (1) Quia privilegium saltem constitutum est in dote, & Laut. pag. extensum demum per L. fin. C. de Pact. conv. ad paraphernalia, at & 406. verb. privilegia & eorum extensiones sunt stricti juris. (2) Ratio, quae in dote & paraphernalibus fuit, hic cessat; illius enim maritus erat dominus, & paraphernalium legitimus administrator: Ibi ergo metuebant Leges, ne ex mariti negligentia vel malignitate mulieri accidat iactura, adeoque in illis bonis secura reddi debebat concessa mulieri hypotheca, quae securitas in receptitiis necessaria non erat, quia illa relicta sunt dispositioni uxoris. Idque ita (3) tradunt Laut. p. 406. ibique Dd. Sand. L. 3. tit. 12. def. 3. Dissentit Struv. §. 14. h.

Qv. XII. *An uxor pro alimentis, a marito praestandis, tacitam habeat hypothecam in bonis mariti?*

NEGATUR: Quia nullibi in iure huius privilegii mentio fit, privilegia autem non fingi, sed probari debent: Accedit, quod tacita pignora ultra casus, lege expressos, non sint extendenda, L. 6. in fin. C. de Bon. quae lib. ibi: *Certis casibus*. At mulier mittitur in bona morosi debitoris, & tum demum constituitur pignus praetorium. Dissentit Lauterb. p. 406. ibique Dd.

Qv. XIII. *An tacitum pignus saltem pro credito in refectionem aedium detur, an etiam pro credito in refectionem rerum aliarum?*

RESP.

Dari etiam pro credito in refectionem rerum aliarum, (1) per textum expressum in L. 5. & 6. pr. ff. *Qui pot.* ubi & ratio additur, quod creditum salvum fecerit totius pignoris causam. que hinc (2) talis creditor privilegium habere dicitur post fiscum

D 2

in

in *L. 34. de Reb. aut. jud.* Unde (3) dubitatum olim fuit, an is, cujus pecunia reparata fuit navis, præferatur doti, & Justinianus demum decidit, hanc præferri debere, *Nov. 97. c. 3.* certissimo indicio, creditum in refectionem v. g. navis pro nudo chirographario debito habitum non fuisse. Denique & (4) in *Nov. 97. c. 3.* quæstio est de *privilegiis a Legibus datis*, quorum vigore *juniores hypothecae præferuntur antiquioribus*, eoque refert promiscue casus, quibus creditur in *navem reparandam, aut domum aedificandam, vel renovandam*; certissimo indicio, his casibus ex privilegio Legis hypothecam dari credituris, eamque præferri anterioribus, solamque dotem excipi.

OBJ. (1) *L. 1. pr. h.* ubi tacitum pignus saltem in credito ad reparationem ædium constituitur.

RESP. Immo eadem ratio est in reparatione aliarum rerum, per *text. expr. in L. 5. & 6. ff. Qui pot.*

OBJ. (2) Quod ratio in ædibus singularis sit, ibi enim reipublicæ interest, ne urbs ruinis deformetur.

RESP. Immo nullibi hæc ratio extat, sed vera ratio allegatur in *d. L. 6.* quod pignus demum per hoc creditum salvum sit.

Varias circa hanc rem sententias vide apud *Lauterb. pag. 426. Struv. h. th. 14. ibique Evol. Sand. L. 3. tit. 2. def. 5.*

Qv. XIV. *An tacitum pignus saltem competat in investis & illatis in prædium urbanum?*

Laut. pag. 406. verb. hujusmodi pignus Est. & pag. 407. verb. Nementa, hinc Lex succurrit locatori, eumque securum reddit, tacitam constituen- do hypothecam.
AFFIRMATUR, *L. 4. L. 2. ff. h. L. 6. ff. eod.* Secus in investis & illatis in prædium rusticum, *d. l. 4. L. 5. C. Locat. L. 11. §. 2. ff. Qui pot.* Ratio differentiae est, quod in *rusticis* prædiis satis cautum sit locatori per fructus, qui e fundo nascuntur, ac in horreis asservantur, per *l. 7. pr. h. pag. 407.* quæ ratio cessat in *urbanis*, ubi nulli tales sunt fructus, nullaque instrumenta, hinc Lex succurrit locatori, eumque securum reddit, tacitam constituen- do hypothecam.

OBJ. (1) *L. 14. §. 1. de Relig.* ubi dicitur, mortuum funerari debere ex illatis tam in prædium rusticum, quam urbanum; indeque præferendos esse hos sumtus omnibus pignoribus, & aliis debitis: Ergo etiam illata in prædium *rusticum* habent tacitum pignus.

RESP. Non sequitur, sumtus funerationum desumendos esse etiam ex illatis in prædium rusticum, ergo sunt tacite pignori, nam id non fit vi taciti pignoris, sed ex jure humanitatis, quia defun-

defunctus sepeliri necessario debet, cum vero præter illa illata nihil habeat locator, unde sepeliri possit, ex illis quoque, posthabitis omnibus pignoribus, erit sepeliendus, *d. L. 14.* Adeoque præferentia hæc oritur non ex tacito quodam pignore, sed & jure humanitatis.

OBJ. (2) *L. 4. §. 1. h.* ubi stabula dicuntur esse prædia rustica & tamen invec̄ta in stabula sunt tacite pignori, *d. l. 4.*

RESP. In materia taciti pignoris, de quo in *d. l. 4.* agitur, stabula magis sunt prædium urbanum, *d. l. 4.* at in materia servitutum magis sunt rusticum. Vid. *l. 8. tit. 1. q. 1. & l. 8. tit. 2. q. 1.*

OBJ. (3) *L. 7. §. 1. h.* ubi in genere dicitur, omnia in locum (adeoque sive rusticum, sive urbanum), illata, ut ibi sunt, tacite esse pignori.

RESP. (1) Conungi *Lex 7.* debet cum *Lege 6.* ubi dicebatur, invec̄ta in prædium urbanum esse tacite pignori, hic jam pergit, non de omnibus invec̄tis id verum esse, sed de illis tantum, quæ invehuntur, ut ibi sint. Vid. *Struv. Evol. ad h. t. §. 16.*

RESP. (2) Non ibi quæritur, quænam illata sint pignori, sed quænam pro illatis habenda sint.

OBJ. (4) *L. 5. C. Loc.* ubi etiam illata a colono sunt tacite pignori, modo voluntate dominorum invec̄ta sint.

RESP. Si dominus voluit rem inferri in prædium urbanum, nulla alia ratio dari potest, quam quod securitatis causa id voluerit, indeque per pactum pignus ibi contrahitur.

OBJ. (5) *§. 7. Inst. de Act.* ubi actio Serviana datur de rebus coloni.

RESP. Non de omnibus, sed de illis tantum, quæ pignoris jure tenentur, vel Lege, vel pacto expresso. Non ergo ibi quæritur, quæ res pignori sint, sed si sint, quænam actio inde detur?

OBJ. (6) *L. fin. C. h.* ubi invec̄ta a conductore dicuntur tacite pro pensionibus obligari.

RESP. Intelligi hoc debet juxta analogiam juris de conductoribus prædiorum urbanorum, *L. 6. L. 7. h. t.* quod vel ex voce *conductorum* apparet, quæ plerumque in ædificiorum locatione usurpari solet.

Atque pro hac sententia militat *Lauterb. pag. 407. pr. Struv. h. th. 16. ibique Evol.* In foro nihil interesse inter invec̄ta, & etiam ea, quæ inferuntur in prædium rusticum, hodie pignori esse, tradit *Mev. p. 4. dec. 127.*

Qv. XV. *An locator tacitum pignus in rebus inuectis habeat, si is, qui res intulit, minor sit?*

Laut. pag. 406. verb. Minoris, si ex &c. **R**ESP. Si ex conductione *laesus* sit, eaque rescindatur, certum est, nec pignus valere, ubi debitum non est. Si vero *non est laesus*, & locatio valida, etiam pignus valet. Nec causa restitutionis iusta subest, utpote cum factum illationis non inferat lubricum ætatis, nec lædatur, qui securum reddit id, quod debet ex contractu locationis. Conf. *Laut. pag. 406. in fine.* Ex qua ratione minorem absque curatore quoque stipulari posse, dicitur in *l. 101. de V. O.*

OB J. (1) Quod pignus legale nitatur voluntate præsumta, minor vero sua voluntate pignus constituere absque curatore non potest.

RESP. (1) Falsum est, quod hoc pignus voluntatem supponat, sed perinde valet hoc pignus potestate Legis, acsi accessisset voluntas. Vid. *supr. Tit. de Pign. q. 4. f.* Cum ergo non minor, sed ipsa Lex pignus, ex facto illationis, constituat, valet hæc dispositio Legis & interpretatio illa voluntatis æque in minore, ac in maiore, inprimis cum, minorem læsum non esse, supponamus.

Qv. XVI. *An suppellex libraria studioforum illata tacite sit pignori?*

Laut. pag. 406. in fin. verb. Studiosi &c. **A**FFIRM. (1) Quia omnia inuecta & illata in prædium urbanum sunt pignori, nec ullibi libri excepti apparent; (2) privilegia studioforum fingi non debent in fraudem tertii, cui nulla amplius securitas superesset. Atque (3) ita tradunt *Laut. h. p. 406. in fin. & Struv. h. th. 16. Phil. L. 4. Ecl. 46. n. 10.*

OB J. (1) Quod instrumenta ad colendum fundum necessaria pignori nequeant; *L. 7. L. 8. C. Quae res pign.* Ergo nec libri, qui sunt Instrumenta necessaria ad colendum ingenium.

RESP. (1) Instrumenta hæc nec tacite, nec expresse pignori possunt propter utilitatem publicam, ne agri inculti relinquuntur, quæ ratio cessat in libris; hos enim pacto pignori posse, constat; & utilitas illa publica hic non obtinet.

RESP. (2) Instrumenta illa rustica ideo non sunt tacite pignori, quia non sunt inuecta in prædium urbanum, sed rusticum, quod itidem secus est in libris.

OB J. (2) Quod milites arma sua oppignorare non possint, *l. 14. §. 1. de Re milit.* at libri sunt arma studioforum.

RESP.

RESP. Ratio differentiæ est, quod nec expresse arma pignorari possint, tum ne defensio reipublicæ impediatur, tum quia arma regulariter non sunt militis, sed legionis: Utrumque cessat in libris.

OBJ. (3) Quod sub generali hypotheca non contineantur illæ res, quas non est verosimile quenquam obligaturum. *L. 6. L. 7. L. 8. ff. de Pignor.*

RESP. (1) Cessat hæc præsumptio in studioso, qui extra suppellectilem librariam nihil fere habet. (2) Neque hoc pignus oritur ex voluntate, sed Lege, quæ in genere omnes res illatas afficit.

Qv. XVII. *An domino tacitum pignus etiam in rebus, a secundo conductore illatis, competat?*

NEGATUR de illatis in prædium *rusticum*; tum, quia invec̄ta in hujusmodi prædia nunquam sunt pignori, cum fructus ibi sufficiant; tum, quia id expresse ita traditur in *L. 23. §. 1. Locat. Conf. L. 53. ff. de Act. emt.* *Laut. pag. 407. verb. Non etiam.*

At aliud est in illatis in prædium *urbanum*; hæc enim uti primo conductori sunt pignori, ita & hujus locatori sive domino ædium. Nam (1) diserte hoc traditur in *L. 5. ff. de His, qui pot. ubi invec̄ta & illata* ejus, qui gratuitam a conductore accepit habitationem, domino seu locatori non sunt tacite pignori, ergo a contrario sunt ei pignori, si non gratuito, sed pro pensione accepit habitationem, & hæc exceptio videtur firmare regulam in casibus non exceptis. Accedit (2) quod fructus, a secundo conductore percepti in fundo rustico, domino sint obligati, *d. L. 24.* cur non & invec̄ta in prædium urbanum? Utrobique enim pignus est ex Lege; cur autem Lex magis prospiceret domino fundi, ejusque securitati, quam domino ædium, non video. Atque hoc (3) clare ita deciditur in *L. 11. §. 5. vers. plane. ff. de Pign. act.* ibi: *Plane in eam duntaxat summam invec̄ta & illata mea tenebuntur, in quam cænaculum conduxit, non enim credibile est, hoc convenisse, ut ad universam pensionem insulæ frivola mea tenerentur. Videtur autem tacite & cum domino ædium hoc convenisse, ut non pactio cænacularii proficiat domino, sed sua propria.* Hic ergo extra omne dubium ponitur, invec̄ta & illata secundi conductoris domino ædium esse pignori, adeo, ut si ille domino & primo locatori solvat pensionem, pignus quoque secundi creditoris exstinguatur, *d. L. 11. vers. Unde.* Cum enim pignus

pignus hoc pro utraque pensione teneatur, debito soluto perimitur pignus. *L. 13. §. 2. ff. de Pignor.*

INSTO, quod tamen in *d. l. ii.* expresse dicatur, *pactum* (scil. tacitum, quod ex illatione oritur, *cœnacularii non proficere domino, sed suum demum proprium*. quod scil. cum primo conductore quasi iniit: idque videtur rationi juris quoque convenire, quia enim pignus hoc ex tacita pactione oritur, *L. ii. §. 5. ff. de Pign. act.* indeque non nisi inter contrahentes obligationem producit, ultro sequi videtur, pactionem secundi conductoris non posse proficere domino, cum quo nihil contraxit.

RESP. (1) Dubium in illa *Legē* fuisse, an invec̄ta secundi conductoris, qui cœnaculum tantum conduxit, pro integra totius insulæ pensione, quam primus conductor domino promisit, obligentur; & hoc decidit JCTus, dum ait, invec̄ta illa secundi conductoris tantum teneri pro rata, quia non credibile est, hoc convenisse, (i. e. Lex non præsumit, voluntatem inferentis hanc fuisse), ut ad universam pensionem frivola ejus tenerentur: & tantum abesse, ait, ut pactum secundi creditoris domino proficiat ad actionem Servianam ratione totius mercedis, *ut potius tacite cum eo actum videatur, nec ei proficiat pactum cœnacularii ad totam summam petendam; sed reliquum ex sua propria pactione cum primo consequi eum debere.* Adeoque sensus hujus rationis non est, quasi tacitum hoc pactum plane non proficiat domino, nam omnino ei proficit pro rata pensionis, quam primo conductori promisit, uti id antea asseruit JCTus; sed quod ei non proficiat ad integram mercedem totius domus petendam.

RESP. (2) Ratio illa quoque huc applicari nequit. Nam pignus hoc non est ex tacita conventionē, sed Lex constituit pignus, ac si de eo conventum esset, illudque constituit in omnibus illatis inhabitantium, adeoque & secundi conductoris, at tantum pro rata pensionis, & hætenus Lex fingit, etiam inter dominum & secundum locatorem convenisse, quæ fictio Legis cessat in pensione totius insulæ; hætenus enim pactione cœnacularii non proficit domino, nec hætenus Lex fingit tacitam conventionem. Sed potius fingit, cum domino id actum esse, ne pactione tacita ei proficiat ratione totius pensionis, nam de eo solo casu ibi agitur.

QUÆ RES PIGNORI VEL HYPO-
THECÆ DATÆ OBLIGARI NON POSSUNT.

Qv. I. *An pignus valeat in re aliena?*

RESP.

Contractus pignoratitius valet in re aliena, quia omnis contractus in re aliena subsistit; *L. 6. h. Vid. supr. L. 13. tit. 6. q. 1.* at jus in re non transfertur, quia nemo jus in re, quod ipse non habet, in alium transferre potest, *L. 5. L. 6. L. 7. C. Si alien. res &c.* Si tamen bona fide creditori traditum est tale pignus; publiciana ei datur, *l. 18. h. t.* Et si dominus rei ei solvit pecuniam, hanc non condicit tanquam indebitam. *L. 36. de Cond. ind. Vid. dist. tit. 6. q. 1.*

Qv. II. *An spes præmii pignorari possit?*

NEGATUR, per textum expressum in *l. 5. C. Quæ res pign.* quia præmia tribuuntur ad animandos athletas, non potest autem animare, quod hic sibi non capiet, sed ei, cui pignori est.

Obj. *L. 40. de Re jud.* ubi præmiorum illorum commoda jure pignoris ex causa judicati capi possunt.

RESP. (1) Privata pactione non possunt pignorari, *d. L. 5.* at autoritate judicis capi possunt, *d. L. 40.*

RESP. (2) Loquitur textus de præmio quæsito, in quo ratio cessat.

Hac occasione queri potest, an beneficia militum, professorum, sacerdotum, item salacia eorum pignori dari, & executio in ea fieri possit?

AFFIRMAT *Goth. ad d. L. 40.* argumento *d. L. 5.* at tantum in subsidium, *l. 4. C. de Execut. rei jud. Goth. d. 1.*

Qv. III. *An servitutes pignori dari possint?*

RESP. *Alia quæstio est, an dominus prædii servitutem constituere possit per contractum pignoratitium vel pactum hypothecæ? Laut. pag. 407. verb. Quod affirmamus, quia uti testamento, stipulatione, emtione, ita & pacto hypothecæ, quin & per precarium (non quidem stricto jure, propter L. 4. pr. de Servit. sed ex requitate prætoria, mediante exceptione, d. L. 4. & L. 3. in fin. ff. junct. L. 2. pr. & §. 2. pr. de Precar.)*

Cocc. J. C. P. II.

E

ac-

